

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - СМОЛЯН
ТП - ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - РАКИТОВО

Адрес за кореспонденция :

4640, гр. Ракитово, обл. Пазарджик,

ул. „Ал. Стамболийски“ №2

e-mail: dgsrakitovo@ucdp-smolian.com

Секретар +359886711447

СИСТЕМА
ЗА МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА УПРАВЛЯВАНА ОТ ТП ДГС „РАКИТОВО“
ПРЕЗ 2025 Г.

Настоящото проучване е извършено в периода на месеци януари – декември 2025 година във връзка с годишния мониторинг на горите с висока консервационна стойност /ГВКС / за територията на ТП ДГС „Ракитово“. Инвентаризацията и мониторинга са направени съгласно система за провеждане, мониторинг на биологичното разнообразие в горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Ракитово“.

ТП ДГС „Ракитово“ управлява територия от 17 853,5 ха, която попада върху част от планинския масив на Западни Родопи от област Горна Тракия, северните склонове на масива „Сютка“ и южните склонове на второстепенните родопски дялове „Каркария“ и „Алабак“. Най-високият връх в района на стопанството е връх Сютка (2186 м н.в.), а най-ниското място е гара Цепина - 450 м н.в.

Релефът на стопанство е типично планински - силно пресечен от дълбоки долове, с ясно оформени била и стръмни склонове.

Районът на ТП ДГС „Ракитово“ попада в Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област. По-голяма е частта попадаща в Планинския климатичен район - среднопланинската му част и само една малка част попада в Севернородопския нископланински климатичен район. При надморска височина над 2001 м (0.7% от дървопроизводителната площ на ДГС) площта се припокрива с високопланинската част на Планинския климатичен район.

Според горскорастителното райониране площта попада в Тракийската горскорастителна област, подобласт Западни Родопи.

Хидрографската мрежа в стопанството се отличава с голяма гъстота, разчлененост и често големи наклони на надлъжните профили и променлив воден режим в ниските части, особено в ГСУ „Дорково“. Разнообразието на теренни форми е голямо. Речната мрежа на територията на общината се формира от реките Чепинска, Стара река, Мътница и техните притоци.

Големите различия в надморските височини, разнообразният релеф и климатични елементи, както и геоложката основа, са оказали изключително голямо влияние върху почвообразователния процес на територията на горското стопанство. Основният почвен тип е кафявата горска почва, която заема 84,1% от **дървопроизводителната** площ, следвана от канелената горска излужена - 9.9%, планинско-горска тъмноцветна - 5.6% и хумусно-карбонатната - 0,4% .

Ниската част на стопанството попада в Долния равнинно-хълмист пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.) Основните дървесни видове, които дават облика на подпояса, са дъбовете, като от тях най-често се среща зимния дъб. В по-високите части на подпояса се появява и бука и черния бор. Те образуват чисти и смесени, предимно семенни и по-рядко издънкови насаждения. В състава им участват с по 2-3 десети или единично мъждрян, габър, черна елша, и други. Културите, създадени в този подпояс, са предимно от бял и черен бор, на места смесени с естествената растителност. В иглолистните култури като спътници са внасяни брезата и едрolistната липа.

С увеличение на надморската височина видовият състав намалява.

Средните части на горското стопанство попадат в пояса на горите от бук и иглолистни (701-2000 м.н.в.) Естествено срещани са формации от чисти и смесени бялборови насаждения, смесени бялборово-черборово-букови, както и бялборово-смърчово-елово-букови високопродуктивни насаждения. В тази зона са обширните масиви от издънкови зимендъбови и букови формации с производителност от II до IV бонитет, често примесени с други широколистни като габър, трепетлика, клен, шестил и пр., участващи единично или под формата на малки групи. Тук са създадени и много обширни масиви от иглолистни култури, предимно от бял бор и по-малко от черен бор, смърч, ела, дуглазка, лиственица, бреза. От храстите най-често се срещат хвойна, леска, шипка, дрян, черен бор и други, а живата тревна покривка е съставена от житни, папрати, лазаркия, лузула, подбел, заешки киселец, ягоди, боровинки и други.

В изредените части на насажденията се срещат къпина, малина, върболика и други.

Подпояс на среднопланинските гори от бук и иглолистни – 1201-1700 м н.в.

Тук се намират най-производителните горски формации в района на горското стопанство, особено тези разположени върху кафявите тъмни горски почви. В повечето от тези естествени насаждения, в резултат на извеждането по различно време от растежа им на лесовъдските мероприятия, много от тях са се превърнали в разновъзрастни смесени формации, често и с обособени етажи от няколко поколения.

Естествената растителност е представена от бук, бял бор, черен бор, смърч, ела и незначително от бяла мура (внесена изкуствено). Насажденията са предимно чисти смърчови, елови, бялборови, черборови и букови и смесени между тях. В долната част на подпояса (1201-1500 м н.в.) се срещат предимно смесени буково-елови-смърчови, елово-смърчово-борови насаждения и чисти бялборови, черборови, елови и смърчови и смесени с преобладание на посочените дървесни видове, а обикновено от 1501-1700 м н.в. - чисти и смесени с преобладание на бял бор и смърч насаждения.

И в тази зона са създадени много иглолистни култури предимно от бял бор и смърч, които се характеризират с добро санитарно състояние и висока производителност.

Подпояс на горнопланинските смърчови гори –1701-2000 м н.в.

В този подпояс естествената дървесна растителност е представена почти само от смърчови дървостои. На изолирани места се срещат и изкуствени култури от бяла мура в чист вид или смесени със смърч.

Около връх Сютка са съсредоточени горите и земите, които попадат в Подпояс на високопланинските гори от субалпийски смърч и мура (2001 - 2500 м н.в.) - заема 0.7% от дървопроизводителната площ.

Подпояс на високопланинските гори от субалпийски смърч и мура — 2001 -2200 м н.в.

В този подпояс естествената дървесна растителност е представена почти само от смърчови дървостои. На изолирани места се срещат и изкуствени култури от бяла мура в чист вид или смесени със смърч.

Основната част от горите на територията на ТП ДГС „Ракитово” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности.

1.1 Финансов план на стопанството:

По финансов план за 2025 година е предвиден положителен финансов резултат в размер на 10 392 лева.

Спрямо заложения финансов план за 2025 година е отчетен отрицателен финансов резултат в размер на 197 100 лева.

Извършени горскостопански дейности на територията на ДГС:

Извършените горскостопански дейности на територията на ТП ДГС „Ракитово” през 2025 година са в следните основни направления: лесокултурни дейности, дърводобив, добив на недървесни горски продукти, поддръжка и ремонт на горски пътища.

1.Извършените лесокултурни дейности са както следва:

- Отглеждане на млади насаждения безматериален добив в следните подотдели:
- 161 б, 177 у на площ от 85 декара с извеждане на сеч - прореждане.
- Ръчно поддържане на 11 300 л.м. стари минерализовани ивици в м. „Дренов дол”.
- Почвоподготовка в горски култури – подотел 118 п на площ от 2 дка – 1000 л.м.
- Ограждане на горски култури – подотдел 118 п – 205 л.м.

- Почистване на съществуваща просека на електропровод 20 kV - Мрамор и Цигов чарк, ВЛ „Грашево”, КЕЦ Велинград в подотдели 104 8, 173 1, 174 3, 177 4, 176 2, 316 1, 318 1, 319 2, 320 1, 322 1, 323 1, 323 2, 323 3, 323 4, на площ от 53 декара.
- Защита на горските територии - по предписание на ЛЗС Пловдив, инвентаризационни описи и на база подадени сигнални листове /497 бр./, както и лесопатологични обследвания (ЛПО) /569 бр./ са заложили санитарни сечи на площ 88.6 ха., в размер на 5557.0 м³; принудителни на площ 180.2 ха. в размер на 6420.0 м³; прореждане на площ 44.3 ха в размер на 1274.0 м³, пробирка на площ 312.8 ха в размер на 11 759.0 м³ лежаща маса.
- Маркирани са възобновителни сечи – 13 472 м³ - 245,7 ха. и отгледни сечи – 19 640 м³ – 552,1 ха.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.*

Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба.

Попълва се „Лист за предварителна идентификация на важни елементи на околната среда и дефиниране на мерки за опазване при маркиране на насажденията” от служителите преди маркиране на насажденията и преди започване на предвидените за провеждане горскостопански дейности. Обобщават се съобразно предписанията в доклада за ГВКС. Представят се при поискване от заинтересованите лица.

В листовите за предварителна оценка се отразяват съответните видове и консервационни стойности на съответния подотдел. На базата на проведените мониторингови наблюдения се разписват и специфични предписания за изпълнение на горскостопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на ТП ДГС „Ракитово” се следи за правилното прилагане на поставените за спазване на допълнителните изисквания по отношение на ГВСК, видовете и местообитанията.

2. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2025 до 31.12.2025 година е както следва:

ОБЩО ДЪРВОДОБИВ (отчет) – 34 427 м³ лежаща маса.

- Промислен дърводобив от възобновителни и отгледни сечи – 22 443 м³;
- Промислен дърводобив от санитарни и принудителни – 2 408 м³;
- От санитарни, принудителни, възобновителни сечи на корен за местно население – 9 576 м³;

Изпълнението е на 110 % спрямо заложения разчет за годината.

Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.*

Изпълнението на дейностите е осъществено при спазване на действащата нормативна уредба.

За добива на дървесина през 2025 година бяха сключени договори с 9 броя фирми, като също така дърводобивна дейност бе извършена и от назначени от ТП ДГС „Ракитово” работници, които бяха запознати с изискванията на горската сертификация, съгласно **Национален FSC стандарт на България (FSC-STD-BGR-02-2025 За всички типове гори).**

В тръжните документи за съответните процедури е заложило изискване за оборудване на работниците със защитно облекло, съответстващо на работните позиции.

3. На територията на ТП ДГС „Ракитово” през 2025 година са използвани разрешени препарати за растителна защита.

4. На територията на ТП ДГС „Ракитово” през 2025 година, няма възникнали и регистрирани пожари или запалвания.

5. През 2025 година със собствена техника е извършен ремонт на съществуващи горски пътища, като за опазване на същите, фирмите извършващи горскостопанските дейности, са информирани и са им издавани разрешителни за достъп на превозните средства, както и на фирмите и физическите лица, извършващи дейността „транспорт на дърва” за местното население /174 бр./. Основен проблем за стопанството е движението и опазването от дърводобивните фирми на пътища, които преминават през няколко вида собственост (държавни горски територии, общински горски територии, на физически, юридически или религиозни лица). Трите кметства – гр. Ракитово, гр. Костандово, с. Дорково към Община Ракитово, разположени на територията на ТП ДГС „Ракитово”, са информирани за предвидените горскостопански и лесокulturни дейности през 2025 година. Като същите са отправили писмени съгласия (в случаите на ползване/преминаване на друг вид собственост от горските територии притежание на стопанството), че не възразяват при извършването на дейностите да се използват общински територии за разполагане на временни складове, как и за достъп на обектите и транспортиране на дървесина, без да увреждат и възпрепятстват нормалното функциониране на общинските мероприятия и дейности.

1.2. Социални споразумения:

За периода януари – декември 2025 година, няма сключен колективен трудов договор между работодателя и синдикалната организация при ТП ДГС „Ракитово”.

За уреждане на трудовите и осигурителни отношения се прилагат клаузите на браншовия колективен трудов договор на работещите в отрасъл „Горско стопанство – стопанисване”.

Няма постъпили жалби от страна на работещите в стопанството.

1.3. План/програма за обучение и квалификация на персонала:

За 2025 година има утвърдена годишна програма за обучение на служителите на ТП ДГС „Ракитово” и работниците на фирмите изпълнители, като са включени теми с обучение по познаване, спазване и прилагане на действащото законодателство; горска сертификация; безопасност и здраве при работа; разграничаване и докладване на случаи на сексуален тормоз и полова дискриминация; направа и ползване на технологични просеки, направа на временни складове, дисциплина на ползване; защита на горите от пожари; осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при провеждане на горскостопанските дейности на територията на стопанството; индентифициране на места от специален културен, екологичен, икономически, религиозен или духовен интерес за местните общности и изпълнение на мерки по опазването им преди започване на горскостопанските дейности; зачитане на законоустановените и традиционни права на местните общности във връзка с горскостопанските дейности; съвещание по маркиране на лесосечния фонд и качеството по извеждане на отгледни и главни сечи; охрана и контрол на горския фонд – откриване на нарушения и съставяне на актове; изготвяне на оценки за социално и икономическо въздействие върху околната среда и разработване на подходящи мерки за ограничаване на негативните въздействия; прилагане на мерки, свързани с поддържането и/или подобряването на екосистемните услуги; участие на служителите от ДГС в курсове за обучения, организирани от ДГП, ИАГ/РДГ, МОСВ, НПО и др.

Проведените обучения са извършени от подготвени за целта служители на ТП ДГС „Ракитово”, вследствие на което след провеждането им са съставени протоколи инструктираните и присъстващи на обученията служители.

Няма издадени лицензи, сертификати и удостоверения.

1.4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на подизпълнителите:

За ограничаване на риска от трудови злополуки, аварии и екологични нарушения при осъществяване на планираните горскостопански дейности, преди започване на същите за всеки нов обект или постъпване на нови работници, задължително се прави първоначален инструктаж. Провеждането на инструктажа се отразява в „Книга за инструктаж по безопасност и здраве при работа” и инструктираните се подписват. Инструктажът по безопасност и здраве при работа има за цел да даде на работниците и служителите практически указания за безопасно изпълнение на трудовата дейност, както и да ги запознае с конкретните условия на работа. При всяко въвеждане на работниците в нов подотдел (обект) се прави „Инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности” и „Лист за проверка за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и изисквания при провеждане на горскостопанските дейности”, които впоследствие се прикачват към досието на подотдела.

През изминалата година бяха отпуснати финансови средства за закупуването на теренни и представителни обувки.

Към 31.12.2025 година няма регистрирани трудови злополуки.

Има сключени договори за извършване на прегледи (медицински изследвания) на служителите и измерване на факторите на работната среда.

Има извършени проверки от Инспекция на труда, като не са констатирани нарушения по изпълнението на дейностите в стопанството и завеждането на документацията.

След направена оценка на риска на работното място, в заключение ТП ДГС „Ракитово” е осигурило условия за безопасно и нормално изпълнение на трудовата дейност.

1.5. Ангажиране на заинтересованите страни:

За ТП ДГС „Ракитово” ежегодно се прави преглед на изготвения „Списък на заинтересованите страни и при настъпили промени се актуализира.

Голяма част от заинтересованите и засегнати страни не проявяват интерес към прилагането на приетите принципи и критерии за отговорно управление на горите, към Горската сертификация. През годините са насрочвани срещи, като поканените страни не присъстваха на тях. При което се състави индивидуален подход, като служители на ТП ДГС „Ракитово” посещават работното място на заинтересованите страни и се провеждат необходимите срещи, свързани с дейностите на стопанството и се дават възможности за поставяне на различни въпроси и проблеми. Обсъждат и се съгласуват документите, изготвящи се ежегодно в изпълнението и спазването на принципите от *Национален FSC стандарт на България (FSC-STD-BGR-02-2025 За всички типове гори)*. Разглеждани са въпроси относно задоволяване на нуждите на местното население с дърва за огрев и строителен дървен материал за собствени нужди.

На заинтересованите страни се предоставя информация за горскостопанските дейности по подотдели и местности, както и забранените за паша територии на стопанството.

Кореспонденцията със заинтересованите страни се води чрез писма и по електронен път, в някои от случаите обсъждането на въпроси става устно по телефона или чрез явни разговори.

Няма възникнали проблеми спрямо планираните горскостопански дейности и мероприятия в резултат от споразумения и предложения от заинтересованите страни.

1.6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите:

Във връзка с охраната на горските територии, стопанството е разделено на 15 охранителни участъка. Служителите, отговарящи за опазването на горските територии са 4 старши лесничея и 17 горски стражаря.

През 2025 година от служители на ТП ДГС „Ракитово” са извършени 1930 проверки, които са обобщени в ежеседмични доклади, изготвени от старши лесничейте, съставени са и 133 броя констативни протокола за извършени проверки по: дисциплина на ползване при добив

на дървесина, ЛКД, по лова, за незаконна сеч и съхраняване на незаконна добита дървесина, за допълнително съхнене вследствие на биотични/абиотични фактори, опасни дървета и други.

Съставени 4 броя актове – 4 броя по ЗГ и 0 броя по ЗЛОД.

На територията на стопанството са извършени 22 броя проверки от външни институции – служители на ИАГ, ЮЦДП Смолян, РДГ Пазарджик.

1.7. Изпълнение на горскостопански план:

ТП ДГС „Ракитово” изпълнява стриктно предвидените лесовъдски мероприятия по ГСП.

1.8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на териториите в рамките на стопанството.

За изминалата 2025 година няма промени в границите на стопанството, както и обявяване на нови защитени територии.

1.9. Здравословно състояние на гората:

На територията на ТП ДГС „Ракитово” основните причини за влошаване на здравословното състояние на гората са причини възникнали, вследствие на абиотични и биотични фактори.

Служителите на стопанството перидично извършват наблюдения на териториите и от извършените лесопатологични обследвания са постъпили и регистрирани 497 броя сигнални листове и 569 ЛПО за съхнене по иглолистни култури и естествени насаждения, съхнене по бука, нанесени повреди от върхов корояд и борова процесионка, повреди от абиотични фактори – снеговал/снеголом и ветровал/ветролом.

През 2025 година на територията на стопанството са изведени санитарни и принудителни сечи върху площ от 268,8 ха.

1.10. Ползване/добиви и горскостопански дейности

За периода 01.01.2025 – 31.12.2025 година от държавните горски територии, собственост на ТП ДГС „Ракитово” са добити:

- Дървесина - 32 118 м³ от различни категории и сортименти: трупи за бичене, обли греди, ритловици, технологична дървесина, ОЗМ, дърва за огрев.
- Недървесни горски продукти:
 - издадени са 6 броя на юридически и 5 броя на физически лица позволителни за ползване и билети за транспортиране на недървесни горски продукти, диворастващи гъби и плодове;
- Стопанисване и ползване на дивеча:
 - има сключен договор по ЗЛОД за планирания отстрел за 2025 година.
- Площта на изведените възобновителни сечи е 188,9 ха, на отгледните – 357,1 ха, принудителни – 180,2 ха, санитарни – 88,6 ха, технически – 5,3 ха, безматериален добив – 8,5 ха.
- Със собствена техника е извършен ремонт на съществуващи горски пътища, като за опазване на същите, фирмите извършващи горскостопанските дейности, са информирани и са им издавани разрешителни за достъп на превозните средства, както и на фирмите и физическите лица, извършващи дейността „транспорт на дърва” за местното население.

1.11. Гори с висока консервационна стойност:

Мониторинг на ВКС 1 – Разнообразие от видове. Концентрация на биологично разнообразие, вкл. ендемични, редки, защитени и застрашени от изчезване видове с глобално, регионално или национално значение. Изготвени са 2 броя формуляри.

ВКС 1.1. Защитени територии и защитени зони:

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1, ежегодно на интернет страницата на РИОСВ се проверява за новосъздадени защитени територии и/или зони.

ВКС 1.1.1 Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности и природни забележителности, обявени по ЗЗТ.

ЗМ „Пашино бърдо” – опазване на характерен ландшафт – през 2025 година не са извършвани лесовъдски мероприятия и дейности.

ЗМ „Цигов чарк” - опазване на характерен ландшафт – през 2025 година не са извършвани лесовъдски мероприятия и дейности.

ЗМ „Серафимова поляна” - опазване на характерен ландшафт – през 2025 година не са извършвани лесовъдски мероприятия и дейности.

ПЗ Пещера „Лепеница” - опазване на пещера – през 2025 година не са извършвани лесовъдски мероприятия и дейности.

ВКС 1.1.4 Горски територии, попадащи в защитени зони, обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – Натура 2000.

ЗЗ „Родопи – Западни” BG0001030 и ЗЗ „Яденица” BG 0001386 от Директивата за опазване на местообитанията. През 2025 година са изведени отгледни и възобновителни сечи.

Проведените възобновителни сечи са с удължен възобновителен период и целят създаване на неравномерна структура на насажденията.

Проведените отгледни сечи са насочени към регулиране на състава и произхода на насажденията, подобряване на растежа, здравословното състояние и поддържане и опазване на биологичното разнообразие в горите.

В иглолистните култури, както и в част от естествените иглолистни насаждения е установено нападение от върхов корояд, също така единично или на малки групи нападение от борова процесия, вследствие на което са изведени санитарни сечи.

Състоянието на горите е добро.

Проведените лесовъдски мероприятия не влошават състоянието и не нарушават функциите на защитените зони.

ВКС 1.2. Застрашени, изчезващи и ендемични видове:

Разработени са формуляри за мониторинг на биологичното разнообразие на видовете от ВКС 1.2 и 1.3 редки, застрашени и ендемични видове.

Растителни видове:

Планинска дялянка (*Valeriana montana* L.) – не е наблюдаван през 2025 год.

Бохемски здравец (*Geranium bohemicum* L.) – не е наблюдаван през 2025 год.

Пурпурен дремник (*Epipactis purpurata* Sm.) – не е наблюдаван през 2025 год.

Животински видове:

Кафява мечка (*Ursus arctos*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Вълк (*Canis lupus*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Дива котка (*Felis silvestris*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Дива свиня (*Sus scrofa*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Сърна (*Capreolus capreolus*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Благороден елен (*Cervus elaphus*) през 2025 год. са съставени 2 броя формуляри за извършено наблюдение.

Птици:

Глухар (*Tetrao urogallus*) – през 2025 год. е съставен 1 брой формуляр за извършено наблюдение.

Лещарка (*Tetrastes bonasia*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Горски бекас (*Scolopax rusticola*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Черен щъркел (*Ciconia nigra*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Земноводни и влечуги:

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Южен гребенест тритон (*Triturus ivanbureschi*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Бръмбари:

Еленов рогач (*Lucanus cervus*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Трионест сечко (*Prionus coriarius* и *Prionus besicanus*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Алпийска розалия (*Rosalia alpina*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Голям буков сечко (*Morimus asper funereus*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Голям сечко (*Cerambyx cerdo*) – не е наблюдаван през 2025 год.

Пеперуди:

Четириточкова меча пеперуда (*Euplagia quadripunctaria*) – не е наблюдаван през 2025 год.

ВКС 1.3 Критични концентрации на видове:

През 2025 година не са наблюдавани критични концентрации на видове.

Мониторинг на ВКС 2. Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт.

Непокътнати горски ландшафти, големи екосистеми на ниво ландшафт и мозайки от екосистеми с глобално, регионално или национално значение, в които съществуват жизнени популации на повечето естествено срещащи се видове в естествените им модели на разпространение и обилие – изготвени са 3 броя формуляри.

Изведени са възобновителни, отгледни, санитарни, принудителни и технически сечи, като се поддържа видовото, възрастовото и структурното разнообразие на насажденията.

Състоянието на горите е добро, като след провеждане на лесовъдските дейности не се констатира влошаване на състоянието и няма нарушение на функциите на териториите.

Мониторинг на ВКС 3. Екосистеми и местообитания:

Редки, застрашени или застрашени от изчезване екосистеми, местообитания или рефугии.

G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G1.6922/ G1.6923/ G1.6932/ G1.6933 Southeastern Moesian and Balkan Range neutrophile beech forests – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G1.66 Medio European limestone [*Fagus*] forests – не е извършено наблюдение през 2025 год. **G1.69 Moesian [*Fagus*] forests** – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G1.A4 Ravine and slope woodland – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G3.16 Moesian [*Abies alba*] forests – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G3.1E1 South eastern Moesian [*Picea abies*] forests – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G3.56(0) [*Pinus pallasiana*] and [*Pinus banatica*] forests – не е извършено наблюдение през 2025 год.

G4.6 Mixed [*Abies*] - [*Picea*] - [*Fagus*] woodland – не е извършено наблюдение през 2025 год.

Гори във фаза на старост (Old growth forests) – изготвени са 3 броя формуляри (259 к – 0,5 ха; 324 б – 2,8 ха; 324 в – 0,8 ха).

Жизнеността на отделните дървета и насаждението като цяло е добра. Не се наблюдава обезлистване, извън естественото (степен-слабо). Няма съществени повреди от абиотични и/или биотични фактори. Няма наличие на изсъхнали дървета, освен в рамките на допустимия отпад (еденично). Няма наличие на сукцесионни и дегенеративни процеси. Не са установени реални и потенциални заплахи.

Мониторинг на ВКС 4. Екосистемни услуги от критично значение. Основни екосистемни услуги от критично (незаменимо) значение в определени ситуации вкл. опазване на водосбори и контрол на ерозията на уязвими почви и склонове:

ВКС 4.1 Гори, Единствени източници на питейна вода – изготвени са 2 броя формуляри.

През 2025 год. не са провеждани лесовъдски мероприятия и дейности в подотели 194 м, 194 н, 301 д, 301 е, 301 ж, за които е извършен мониторинг, като не се наблюдава намаляване на лесистостта на територията. В насажденията, при които има извършени горскостопански дейности не се наблюдават отрицателни въздействия.

ВКС 4.2 Гори с решаващо значение за регулиране на водния отток във водосборите – изготвен е 1 брой формуляр.

През 2025 год. не са провеждани лесовъдски мероприятия и дейности в подотели 94 д, 338 ж, за които е извършен мониторинг. Насажденията се намират в долна част на склон, с наклон 33°/42°, в добро здравословно състояние, без наличие на ерозионни процеси, като не се наблюдава намаляване на лесистостта на територията. Няма промяни в структурата и състава на насажденията. Няма порвреди по естествената крайречна растителност. В насажденията, при които има извършени горскостопански дейности не се наблюдават отрицателни въздействия.

ВКС 4.3 Гори с решаващо противоерозионно значение – изготвени са 2 броя формуляри.

През 2025 год. не са провеждани лесовъдски мероприятия и дейности в подотели 1 а, 1б, 1в, 50 1, 299а, 299д, за които е извършен мониторинг.

В насажденията, при които има извършени горскостопански дейности не се наблюдават отрицателни въздействия.

Здравословното състояние на горите е добро, няма наличие ерезионни процеси, не се наблюдава промяна в структурата и състава на насажденията, лесистостта не е намалена.

ВКС 4.4 Гори, които представляват бариера за разпространението на пожари – изготвен е 1 брой формуляр.

През 2025 год. няма възникнали и ригистрирани пожари на територията на ТП ДГС „Ракитово“. При извършения мониторинг се наблюдава, че горите са в добро състояние.

ВКС 4.5 Гори с решаващо значение за състоянието на селскостопанските дейности (земеделие, рибни запаси) и за защита на инфраструктурните обекти - изготвен е 1 брой формуляр.

През 2025 год. не са провеждани лесовъдски мероприятия и дейности в подотели 1 а, 1в, за които е извършен мониторинг. Няма констатирани нерегламентирани дейности.

ВКС 5 Основни потребности на населението - изготвен е 1 брой формуляр.

За добива на дървесина през 2025 год. бяха сключени договори с 9 броя фирми, като дърводобивна дейност де извършена и от назначени работници на ТП ДГС „Ракитово“. Общото количество дърводобив възлиза на 34 426 м³, като тук са включени дървата за огрев на местното население.

Пашата на домашните животни в района на стопанството се извършва въз основа на платена такса върху територии, извън посочените в заповедта на кмета на общината.

За предходната година са издадени 6 броя на юридически и 5 броя на физически лица позволителни за ползване и билети за транспортиране на недървесни горски продукти, диворастващи гъби и плодове.

Има сключен договор по ЗЛОД.

През 2025 год. няма констатирани случаи на браконьерство на територията на стопанството.

ВКС 6 Културни ценности - изготвен е 1 брой формуляр.

Места, ресурси, местообитания и ландшафти от глобално или национално културно, археологични или историческо значение и/или от критично (незаменимо) значение за традиционна култура на местните общности и коренното население, индетифицирани с тяхно участие, вкл. културно, екологично, икономическо или религиозно/духовно значение.

Средновековна крепост „Цепина”, обект на културно-историческото наследство – през 2025 год. не са провеждани лесовъдски мероприятия и дейности. Не са констатирани повреди от абиотични и/или биотични фактори, както и от антропогенна намеса. Не е констатирано замърсяване от битови и строителни отпадъци. Насажденията се намират в добро състояние, не са констатирани нарушения.

1.12. Представителни образци от естествени горски екосистеми.

На територията на стопанството са установени потенциални гори, които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

- 1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;**
- 2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;**
- 3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);**
- 4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;**
- 5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;**
- 6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;**
- 7. Неравномерна пространствена структура.**

Общата площ на горите във фаза на старост и представителните образци е 1988,4 ха, което е 11,4 % от залесените горски територии на стопанството.

Със заповед 21-55/03.02.2026 год. на Директора на ТП ДГС „Ракитово” в приложение №1 към доклада за ГВКС са определени отделите и подотделите, определени като представителни образци от естествените горски екосистеми и гори във фаза на старост в териториалния обхват на ТП ДГС „Ракитово”. Горите във фаза на старост са с обща площ 1080,90 ха, което е 6,05% от залесените горски територии.

През 2025 г. има съставени 3 броя формуляри за наблюдение на гори във фаза на старост.

1.13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда.

При планирането и провеждането на всички горскостопански мероприятия и дейности през 2025 год на територията на ТП ДГС „Ракитово” са спазени прекоръжките и указанията за стопанисване на съответната ВКС.

След приключване на сечите в държавните горски територии през 2025 год., се установи следното:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка – установени са минимални повреди в рамките на допустимото.
- Повреди по оставащия дървостой над допустимите (над 2% по брой от оставащите на корен дървета) - установени са повреди върху минимален брой дървета в рамките на допустимото.
- Създаване на условия за възникване на ерозионни процеси – след проведените горскостопански дейности, не е констатирано наличие за развитие на ерозионни процеси.
- Оставяне на мъртва дървесина – в насажденията с изведени сечи има налична стояща и лежаща мъртва дървесина, като стоящите биотопни дървета са отбелязани на терен с траен знак.
- Въздействие върху индетифицираното биоразнообразие – при установяване се описва в карнет описа и технологичния план на насаждението и се дават мерки за тяхното опазване.

- Водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията – при наличие на водни течения по време на маркиране на насажденията и извеждане на горскостопанските дейности се оставя буферна зона, във която наличния дървостой се оставя на корен, а за преминаване през водните течения се изграждат скари, като дефинираните мерките за опазване са описани в листа за предварителна оценка.
- Въздействия върху съседни насаждения – не са констатирани неблагоприятни въздействия върху почвата, в резултат на извоза на дървесина.
- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура – не са констатирани неблагоприятни въздействия.
- Наличие на отпадци в горските територии – има констатирани случаи на замърсяване с битови и строителни отпадъци. Периодично ТП ДГС „Ракитово” с помощта на служителите и със съдействието на кметствата от община Ракитово, извършва мероприятия по почистване и отстраняване на отпадъците от горските територии. Почистване на част от горските територии (в близост до места обособени за отдих) се извършва и от доброволци от местното население.
- Пътища и инфраструктура – при необходимост се извършва ремонт на постоянните и временни горски пътища.
- Лесозащита – при наличие на повреди от биотични фактори, в зависимост от степенната на нападение, се вземат мерки за извършване на механична борба и/или третиране на площите с разрешени препарати за растителна защита.

На територията на стопанството инвазивните видове са: *Robinia pseudoacacia* – Бяла акация.

Ежегодно се извършва мониторинг на горскостопанските участъци с находищата от по-горе посочения вид, като резултатите от проведения мониторинг сочат, че вида не е устойчив на месторастенията, в които се среща, като няма наличие на разпространение и установяване на нови находища. В срещаните се насаждения, неговото участие е единично, единствено в отдел 84 „ж”, като издънково насаждение участието е 8 на площ от 0,9 ха с надморска височина 900м в землище с. Дорково. Но както в посечения отдел и за всички останали насаждения се наблюдава намаляване на площта, която заема и броя на отделните индивиди. От обобщената оценка на проведения мониторинг се установи, че няма негативно екологично въздействие от съответния вид.

През изминалата година, проведените мероприятия и дейности не са оказали отрицателно въздействие върху околната среда.

1.14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда.

Принцип 2 от Стандарта за стопанисване на горите задължава стопанството да поддържа и насърчава социалното и икономическо благополучие на местните общности.

През 2025 год. няма подадени жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнатите и заинтересовани страни.

Няма наличие на отрицателни въздействия върху източниците на питейна вода.

Стопанството предостави 21% от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на търговци, които отговарят на изискванията на чл. 115 от ЗГ, и на местни фирми, добиващи и преработващи недървесни горски продукти.

Местното население закупува дърва за огрев от склад на база установен ценоразпис и по тарифа на корен, след представен списък от кметствата в общината. За момента ТП ДГС „Ракитово” успява да задоволи в значителна степен нуждите на местното население с дърва за огрев.

Обектите от културно, историческо, икономическо, екологично, религиозно или духовно значение за местните общности се намират в добро състояние. При необходимост се информират заинтересованите страни и се извършва контрол, като се изпълняват препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6 – културни ценности. По възможност се запазват и подобряват естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари (вековни) дървета).

1.15. Промени в околната среда.

ТП ДГС „Ракитово” се стреми към балансирано и отговорно отношение в различните направления (екологични, икономически и социални) за подобряване на ефективността и продуктивността на горското стопанство, при спазване на принципите и критериите на Горската сертификация. Предизвикателство за стопанството е комуникацията със заинтересованите страни, поради това че е обвързано с голям брой, които към настоящия момент проявяват малък интерес и това води до трудности при управление и стопанисване на сертифицираните гори и спазване принципите.

За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо популяризиране на ползите от прилагане на ***Национален FSC стандарт на България (FSC-STD-BGR-02-2025 За всички типове гори)***.

Възобновяването на горите с висока консервационна стойност по състояние е много добро, което се дължи на резултат от добрите лесовъдски практики в съчетание със спазване на основните лесовъдски принципи при извеждане на сечите действащата нормативна уредба.

За 2025 год. не са констатирани промени, големи природни нарушения или отрицателно въздействие от антропогенна намеса в околната среда.

Няма промени в границите на защитените територии и зони.

Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението, на които са обсъждани въпроси за устойчиво ползване на горите, свързани с опита и прилагане на полезни практики от колектива в горските територии от обхвата на ТП ДГС „Ракитово”.

В резултат на водената политика и осъществена практика в горските територии, извършеният мониторинг показва, че ТП ДГС „Ракитово” приключва 2025г. с добър екологичен, социален и финансов резултат.

Директор на ТП ДГС „Ракитово”:...../п/*.....
/инж. Муса Али/

* Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679)